

**НАСТАВНО –НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА
СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ**

Предмет: Извјештај комисије о пријављеним кандидатима за избор у академско звање **редовни професор**, ужа научна област Посебне социологије

Одлуком Наставно-научног вијећа Филозофског факултета у Палама, Универзитета у Источном Сарајеву, број ПНВ: 189/22 од 8.02.2022, именовани смо у Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја по конкурс, објављеном у дневном листу “Глас Српске“ од 29.12.2021. године, за избор у академско звање **редовни или ванредни професор**, ужа научна област Посебне социологије

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив научне области, научног поља и уже научне/умјетничке области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:
1. др Драгомир Вуковић, редовни професор, предсједник Научна област: Друштвене науке Научно поље: Социологија Ужа научна област: Посебне социологије Датум избора у звање 16.1.2020. Универзитет факултет: Универзитет у Источном Сарајеву, Факултет пословне економије Бијељина
2. др Наталија Јовановић, редовни професор, члан Научна област: Друштвене науке Научно поље: Социологија Ужа научна област: Социологија (Социологија образовања и Образовање и социјална селекција) ¹ Датум избора у звање: 14.10.2013. Универзитет факултет: Универзитет у Нишу, Филозофски факултет
3. др Пејо Ђурашиновић, редовни професор, члан Научна област: Друштвене науке Научно поље: Социологија Ужа научна област: Посебне социологије Датум избора у звање: 18.07.2013. Универзитет факултет: Универзитет у Бањој Луци, Факултет политичких наука

На претходно наведени конкурс пријавио се један (1) кандидат:

1. др Бисерка (Радомир) Кошарац

¹ Ужа научна област Социологија (Социологија образовања и Образовање и социјална селекција) одговара ужој научној области Посебне социологије

На основу прегледа конкурсне документације, а поштујући прописане чланове 76 и 77 Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16), чланове 148 и 149 Статута Универзитета у Источном Сарајеву и чланове 5, 6, и 38 Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, Комисија за писање извјештаја о пријављеним кандидатаима за изборе у звања, Наставно-научном вијећу Филозофског факултета и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву подноси сљедећи извјештај на даље одлучивање:

ИЗВЈЕШТАЈ

КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ
Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке
Одлука Сената Универзитета у Источном Сарајеву, 01-С-406-XXVI/21, 23.12.2021.
Дневни лист, датум објаве конкурса
Глас Српске, 29.12.2021.
Број кандидата који се бира
Један (1)
Звање и назив уже научне области
Редовни професор или ванредни професор, Ужа научна област Посебне социологије
Број пријављених кандидата
Један (1)

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА
ПРВИ КАНДИДАТ
1. ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ
Име (име једног родитеља) и презиме
Бисерка (Радомир) Кошарац
Датум и мјесто рођења
15.03.1976. Крагујевац, СР Србија
Установе у којима је кандидат био запослен
Друга крагујевачка гимназија, Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву
Звања/радна мјеста
Професор социологије, Асистент, Виши асистент, Доцент, Ванредни професор
Научна област
Друштвене науке, Социологија, Посебне социологије
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима
Српско социолошко друштво (Београд), Социолошко друштво Републике Српске (Пале) и Научно удружење Социолошки дискурс (Бања Лука)
2. СТРУЧНА БИОГРАФИЈА, ДИПЛОМЕ И ЗВАЊА
Основне студије/студије првог циклуса

Назив институције, година уписа и завршетка
Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, 1996-2001
Назив студијског програма, излазног модула
Социологија
Просјечна оцјена током студија, стечени академски назив
Дипломирани социолог
Постдипломске студије/студије другог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет Пале, 2003-2007
Назив студијског програма, излазног модула
Магистарске студије социологије
Просјечна оцјена током студија, стечени академски назив
Магистар социологије
Наслов магистарског рада
Жене између рада и породице
Ужа научна област
Посебне социологије
Докторат/студије трећег циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка (датум пријаве и одбране дисертације)
Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет Пале, 26.03.2008-11.06.2011.
Наслов докторске дисертације
Однос породичне и радне сфере у савременом друштву
Ужа научна област
Посебне социологије
Претходни избори у звања (институција, звање и период)
Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет Пале:
1. Асистент 2002-2007. (УНО Социологија, Вијеће Универзитета у Српском Сарајеву, одлука бр. 187-II/02, 16.03.2002)
2. Виши асистент 2007-2011. (УНО Посебне социолошке дисциплине, Вијеће Универзитета у Источном Сарајеву, одлука бр. 186-II/07, 13.07.2007)
3. Доцент 2011-2016. (УНО Посебне социологије, Сенат Универзитета у Источном Сарајеву, одлука бр. 01-С-270-III/11, 6.10.2011)
4. Ванредни професор 2016. (УНО Посебне социологије, Сенат Универзитета у Источном Сарајеву, одлука бр. 01-С-340-XV/16, 15.06.2016)
3. НАУЧНА/УМЈЕТНИЧКА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА
Радови прије посљедњег избора
Научне монографије:
1. Кошарац, Б. (2013). <i>Породица и радне стратегије у транзицији</i> . Источно Сарајево: Завод за издавање уџбеника и Социолошко друштво Републике Српске. (ISBN 978-99955-1-120-3; COBISS. BH-ID 3973656)
Поглавље у монографији националног значаја:
1. Кошарац, Б. (2010). Радне и социо-економске активности појединаца на подручју града Источно Сарајево. У Р. Куљић (Прир.), <i>Породица као фактор развоја</i>

Републике Српске (89–106). Пале: Филозофски факултет. (ISBN 978-99938-47-28-1; COBISS. BH-ID 1834776)

Радови у научним часописима:

1. **Стевановић, Б.** (2003). Основне димензије и основни структурни склопови Бетијевог схватања методолошке херменеутике. *Религија*, 1, 83–86. (УДК 316.257; ISSN 1451-2742)
2. **Кошарац, Б.** (2006). Друштвена моћ и род. *Социолошки годишњак*, 2, 235–247. (УДК 316.47.06; ISSN 1840-1538; COBISS. BH-ID 15307536)
3. **Кошарац, Б.** (2007). Друштвени положај и пол. *Радови Филозофског факултета*, 9, 367–381. (УДК 316.346.2-055.2; ISSN 1512-5858; COBISS. BH-ID 7948294)
4. **Кошарац, Б.** (2008). Положај жена у сфери плаћеног рада. *Радови Филозофског факултета*, 10, 213–225. (УДК 316.66-055.2; ISSN 1512-5858; COBISS. BH-ID 7948294)
5. **Кошарац, Б.** (2009). Образовање и запошљавање жена у Републици Српској. *Радови Филозофског факултета*, 11, 185–204 (УДК 331.5-055.2-497.6; ISSN 1512-5858; COBISS. BH-ID 7948294)
6. **Кошарац, Б.** (2011). Социоекономско стање породица на подручју града Источно Сарајево. *Социолошки годишњак*, 6, 55–72. (УДК 316.344.2 (497.6 Република Српска); ISSN 1840-1538; COBISS. BH-ID 15307536)
7. **Кошарац, Б.** (2012). Доминантне радне стратегије становника Источног Сарајева. *Социолошки годишњак*, 7, 77–90. (УДК 316.34 (497.6 Источно Сарајево); ISSN 1840-1538; COBISS. BH-ID 15307536).
8. **Кошарац, Б.** и Милошевић-Шошо, Б. (2012). Институционални развој социологије на Универзитету у Источном Сарајеву. *Социолошки преглед*, XLVI (2), 715–726 (УДК 316:378 (497.15); ISSN 0085-6320; COBISS. SR-ID 932111).
9. **Кошарац, Б.** и Куљић, Р. (2013). Социјални капитал породица у Источном Сарајеву. *Теме*, XXXVII (3), 1417–1429. (УДК 316.356.2:316.752 (497.6 Сарајево); ISSN 0353-7919; COBISS. SR-ID 44904975).
10. **Кошарац, Б.** и Ковачевић, Б. (2013). Социо-културни капитал породице и ваншколске активности деце. *Социолошки годишњак*, 8, 141–156. (УДК 316.356.2:374 (497.6 Источно Сарајево); ISSN 1840-1538; COBISS. BH-ID 15307536).
11. **Кошарац, Б.** (2015). Социо-економско стање домаћинства у Републици Српској. *Социолошки годишњак*, 10, 225–234. (УДК 316.344.23 (497.6 Република Српска); ISSN 1840-1538; COBISS. BH-ID 15307536).

Радови у зборницима са међународних научних скупова штампани у целини:

1. **Кошарац, Б.** (2006). Родна равноправност као део идеологије политичких актера у Републици Српској и Босни и Херцеговини. У Д. Бранковић (Прир.), *Наука и савремени друштвени процеси* (93–103). Бања Лука: Филозофски факултет. (ISBN 978-99938-34-81-6; COBISS. BH-ID 887832).
2. Милошевић, Б. и **Кошарац, Б.** (2008). Тероризам у савременим штампаним медијима Босне и Херцеговине. У Д. Бранковић (Прир.), *Наука, култура и идеологија* (117–134). Бања Лука: Филозофски факултет. (ISBN 978-99938-34-93-9; COBISS. BH-ID 1285656).
3. **Кошарац, Б.** (2009). Социологија и друштвене промене. У М. Ковачевић (Прир.),

Наука и настава на универзитету (227–231). Пале: Филозофски факултет. (ISBN 978-99938-47-16-8; COBISS. BH-ID 987416).

4. **Кошарац, Б.** (2009). Теоријски оквири истраживања родног аспекта сиромаштва. У Д. Вејновић (Прир.), *Друштвена криза и превазилажење сиромаштва у Републици Српској и Босни и Херцеговини* (231–235). Бања Лука: Дефендологија- центар за безбједоносна, социолошка и криминолошка истраживања. (ISBN 978-99955-22-08-7; COBISS. BH-ID 1211416).

5. **Кошарац, В.** (2012). On Some Fundamental Sociodemographic Features of The Republic of Srpska Population. In A. Lošonc (Ed.), *Population: Development/Crisis* (262–270). Novi Sad: University of Novi Sad. (ISBN 978-86-7892-467-5; COBISS.SR-ID 276038919).

6. Милошевић-Шошо, Б. и **Кошарац, Б.** (2013). Глобализација и десуверенизација: примјер Босне и Херцеговине и Републике Српске. У В. Вулетић, Ј. Ћирић и У. Шуваковић (Прир.), *Глобализација и десуверенизација* (641–650). Косовска Митровица, Београд: Филозофски факултет, Српско социолошко друштво и Институт за упоредно право. (ISBN 978-86-6349-018-5; COBISS.SR-ID 203852556)

7. **Кошарац, Б.** (2013). Породичне детерминанте девијантности младих. У Д. Вејновић (Прир.), *Омладина и понашање* (62–71). Бања Лука: Дефендологија- центар за безбједоносна, социолошка и криминолошка истраживања. (ISBN 978-99955-22-50-6; COBISS.BH-ID 3708952).

8. **Кошарац, В.** (2013). Transition and Deindustrialization on the Example of Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina. In A. Lošonc (Ed.), *Deindustrialization: Phenomena, Consequences* (229–238). Novi Sad: University of Novi Sad. (ISBN 978-86-7892-562-7; COBISS. SR-ID 281914375).

9. **Кошарац, Б.** (2014). Породица и глобалне друштвене промене. У Б. Ковачевић (Прир.), *Глобализација и сувереност* (445–453). Бања Лука: Дефендологија- центар за безбједоносна, социолошка и криминолошка истраживања и Факултет политичких наука. (ISBN 978-99955-22-70-4; COBISS.BH-ID 4350232).

10. **Кошарац, В.** (2014). Education of Women in the Republic of Srpska: an Example of Gender Inequality. In A. Lošonc & A. Ivanišević (Eds.), *Socio-economic Forms of Inequality* (195–205). Novi Sad: University of Novi Sad. (ISBN 978-86-7892-664-8; COBISS. SR-ID 292649223).

11. **Кошарац, В.** (2015). The Position of Family in the Republic of Srpska and Institutional Mechanism for it's Protections. In A. Lošonc & A. Ivanišević (Eds.), *Institutional Assumptions about Socio-economic Dynamics in East and Central Europe* (249–261). Novi Sad: University of Novi Sad. (ISBN 978-86-7892-765-2; COBISS.SR-ID 301064711).

Радови у зборницима са националних научних скупова са међународним учешћем штампани у целини:

1. **Кошарац, Б.** (2011). Породичне радне стратегије у условима кризе и њихов утицај на обликовање социјалног идентитета. У А. Лошонц (Прир.), *Сocijalni identitet u uslovima krize: problemi i rešenja* (179–186). Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu. (ISBN 978-86-7892-358-6; COBISS.SR-ID 267185159).

2. **Кошарац, Б.** (2012). Запосленост/незапосленост као детерминанте формирања радних стратегија. У А. Лошонц (Прир.), *Сocijalni identitet u uslovima krize: zaposlenost/nezaposlenost* (138–146). Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu. (ISBN 978-86-7892-400-2; COBISS.SR-ID 271541511).

Радови у зборницима са националних научних скупова штампани у целини:

1. **Кошарац, Б.** и Милошевић-Шошо, Б. и (2014). Српски национални идентитет у Босни и Херцеговини. У С. Словић (Прир.), *Традиција, промене, историјско наслеђе, питања државности и националног идентитета на Косову и Метохији* (525–535). Лепосавић: Институт за српску културу (ISBN 978-86-89025-13-2; COBISS.SR-ID 206697484)

2. **Кошарац, Б.** (2015). Породица, родитељство и друштвени положај жена. У Г. Марковић (Прир.), *Зборник радова Школа родне равноправности* (179–192). Пале, Бања Лука: Правни факултет и Џендер центар Владе Републике Српске. (ISBN 978-99938-57-36-5; COBISS.BH-ID 5581080).

Прикази:

1. **Кошарац, Б.** (2013). Патриотизам и национално дезинтегративна пракса код Срба (Зоран Аврамовић, Родољубци и родомрсци, Службени гласник, Београд, 2013.). *Радови Филозофског факултета*, 15 (2), 403–405. (ISSN 1512-5858; COBISS.BH-ID 7948294).

Радови последице последњег избора

Научне монографије:

1. **Кошарац, Б.** (2019). *Изазови савремене породице*. Пале: Филозофски факултет. (ISBN 978-99938-47-97-7; COBISS. RS-ID 7996440)

Рецензенти: проф. др Наталија Јовановић, Универзитет у Нишу; проф. др Данијела Здравковић, Универзитет у Нишу и проф. др Драгомир Вуковић, Универзитет у Источном Сарајеву.

Монографија *Изазови савремене породице* представља резултат ауторкиног дугогодишњег научног, социолошког истраживања широке области породичних промјена у савременом друштву. Од свих процеса трансформације који се данас дешавају у друштвима ниједан не утиче на наш свакодневни, лични живот као процес трансформације породице. Отуда велика заинтересованост како научника тако и шире јавности за објашњењем и разумијевањем ових промјена, њихових последица и могућих изазова у будућности. Већ и основно питање шта је породица изазива опречна становишта, јер се ни један друштвени феномен у савременом свијету није срео са таквим изазовима као породица. У овој монографији анализирани су неки од основних изазова са којима се савремена породица среће. У првом дијелу монографије ауторка анализира основне трендова трансформације породице у савременом друштву. Доминирајућа нуклеарна форма породице почела је да се растаче, брак као институција није више универзалан, развиле су се нове форме брачних и породичних односа (кохабитације, LAT форме, хомосексуалне везе и бракови), све убрзанији је пораст развода бракова, број поновљених бракова је све већи (серијска моногамија), фертилитет је у сталном паду. Затим се на ове промјене надовезује трансформација структуре и функција породице. Оно што се посебно истиче јесте да смијер и дубина ових промјена увек зависе од конкретног друштвеног и културног контекста у коме се породица налази. Посебно поглавље посвећено је тешкоћама приликом дефинисања породице у свјетлу савремених друштвених промјена. Такође, анализирају се кохабитације и LAT форме партнерског удруживања (како настају, функционишу, растачу се и какве последице имају по породични подсистем) на основу релевантних истраживања у свијету и код нас. У

другом дијелу монографије ауторка се на основу властитог емпиријског истраживања бави промјенама у појединим аспектима породице у Републици Српској. У поглављу Породица и вриједносни систем у трансформацији анализирају се основне породичне вриједносне оријентације у контексту социокултурног патријархалног система који одређује како родне улоге у породици, тако и организацију брака и породице. Такође, анализирају се групне породичне вриједности које се усвајају и дијеле у породици и истовремено омогућавају одржавање породичног јединства и интегритета. У сљедећем поглављу разматра се однос породице и класно-слојне структуре друштва. Ова основна друштвена структура утиче на породицу као групу, све њене чланове и укупан породични живот. Полазећи од референтних теоријских оријентација о односу породице и класно-слојне структуре анализира се положај породице у структури друштва Републике Српске. Наглашава се да у Републици Српској нема јасно искристализованих класа и слојева и да нису јасни начини доласка до одређених друштвених положаја. Указује се и на специфичности транзиционог процеса у Републици Српској и њеног утицаја на положај породице у класно-слојној структури друштва. Последње поглавље другог дијела монографије под називом Породичне праксе у трансформацији бави се унутарпородичним промјенама. Кроз емпиријске податке анализирају се начини подјеле послова у домаћинству, организација породичног буџета и доношење одлука у породици. Посебна вриједност ове монографије огледа се у новим и оригиналним увидима у богату социолошку теорију, али и у цјеловитом методолошком начину обраде и анализе података добијених у емпиријском истраживању. Ауторка је дала значајан научни допринос расвјетљавању узрока, трендова и посљедица породичних промјена како у свијету, тако и у нашем друштву.

2. Кошарац, Б. (2021). *Огледи из социологије породице*. Бања Лука: Научно удружење Социолошки дискурс. (ISBN 978-99976-609-5-4; COBISS. RS-ID 131634945)

Рецензенти: проф. др Драгана Вилић, Универзитет у Бањој Луци; проф. др Иван Шијаковић, Универзитет у Бањој Луци и проф. др Драгомир Вуковић, Универзитет у Источном Сарајеву.

Научна монографија *Огледи из социологије породице* је теоријског карактера и у њој се на систематичан и научно утемељен начин обрађују релевантне теме из области савремене социологије породице. У првом поглављу Социологија породице: основни теоријски и методолошки концепти ауторка нас упознаје како са настанком дисциплине, тако и са низом различитих теорија и концепција о социологији породице, њиховим основним карактеристикама, примјеном у емпиријским истраживањима и њиховом хеуристичком вриједношћу. У савременој социологији породице ауторка као значајне издваја сљедеће теоријске правце који се разликују по степену општости и апстракције, али и обиму истраживачких тема које су им у фокусу: симболички интеракционизам, структурално-функционална теорија, теорија размјене и ресурса, перспектива животног тока, конфликтна теорија, феминистичке теорије и теорије индивидуализације. На систематичан, прецизан и детаљан начин обрађује основне идеје ових теорија, указује на њихове предности, али и на њихове недостатке упознајући тако читаоце са оним теоретичарима и њиховим идејама који раније нису биле довољно заступљене у студијама социологије породице. У другом поглављу под називом Брак у савременом друштву ауторка нас упознаје са релевантним сазнањима и истраживањима о промјени брака у савременом друштву прије свега кроз анализу брачних односа, брачних конфликта и развода брака. Брачни

односи дефинишу се као широк спектар понашања, ставова, начина комуникације и изражавања осјећања између партнера који су дефинисани како индивидуалним особинама партнера, карактеристикама породице као групе, али и конкретним друштвеним и културним контекстима. Оваквом полазном дефиницијом ауторка указује на различите нивое анализе брачних односа: индивидуални, психолошки ниво, ниво породичног подсистема и шири друштвени, културни и историјски контекст анализе. Критички се анализира модел Теда Хјустона и указује се на предности и недостатке понуђеног модела. Поред брачних односа, посебно се обрађује феномен брачних конфликта и стратегија за њихово рјешавање. У овом поглављу, посебну вриједност има анализа феномена развода брака, односно друштвених, културних, економских и историјских димензија овог процеса, али и узрока, фаза и посљедица развода брака. За емпиријску потврду изнесених концепата ауторка користи званичне статистичке податке о разводу брака у Републици Српској. У оквиру трећег поглавља Породица у савременом друштву обрађују се систематски и прецизно три теме: однос породице и социјалног капитала, феномен кућног рада и феномен породичног насиља. Феномен социјалног капитала већ неколико деценија у врху је истраживачких тема у социологији. Ауторка нам даје преглед најзначајнијих теоријских становишта, али и емпиријских истраживања о односу породице и социјалног капитала указујући на различите аспекте овог односа (од репродукције друштвених неједнакости на глобалном нивоу до микро односа између чланова породице). Феномен кућног рада не истражује се само кроз варијабле пола/рода већ ауторка слиједи теоријски концепт Имануела Волерстина указујући на функције које ова врста рада има у друштвима постсоцијалистичке трансформације. И на крају овог поглавља анализира се мрачна страна породичног живота, односно насиље (према дјечи и међупартнерско насиље). Посебна вриједност овог дијела јесте уоквиравање ових тема у социолошке теорије и указивање на макросоциолошке факторе који доприносе појави насиља. Четврто поглавље бави се феноменом дјетињства, односно социологијом дјетињства као најмлађом посебном социолошком дисциплином. Ауторка даје преглед старијих теоријских концепата о дјетету и дјетињству и теоријске поставке нове дисциплине. Дјетињство је простор унутар којег дјеца воде свој живот и који се непрестано мијења под утицајем друштвених, културних и историјских фактора. Посебно треба истаћи ауторкин преглед основних тема које су емпиријски истраживане у посљедње двије деценије: процес институционализације дјетињства, односе између генерација и различити аспекти свакодневног живота дјецe у савременом друштву. Монографија *Огледи из социологије породице* је оригиналан и методолошки утемељен, теоријска разматрања поткрепљена су савременом библиографском грађом што омогућава стручној, социолошкој јавности и студентима социологије да се упознају са савременим истраживањима и новим сазнањима у социологији породице.

Поглавље у монографији међународног значаја:

1. Slijepčević, D., Košarac, B. & Dąbrowska-Prokopowska, E. (2022). Social Tyranny of the Majority, Tolerance of Disinformation and Freedom of Expression. In D. Boćkowski (Ed.), *Disinformation- Inspiration- Society. Social Cyber Security*. Poland, Białystok: University of Białystok, Institut of Sociology.

(Рад је у штампи. Достављена потврда уредника)

Предмет овог рада је однос друштвене тираније већине и слободе изражавања у

савременом друштву. На почетку се проблематизује стање демократије у савременом друштву, односно незадовољство демократијом и тиранијом већине која је посебно изражена у најразвијенијим друштвима. Затим се анализира питање права мањине на заштиту од потенцијалног терора већине, према учењима истакнутих друштвених мислилаца. Појам тираније у раду се разматра у контексту логике демократског начела већине која може да доведе до нарушавања либералне концепције слободе (угрожавање права мањине: верске, политичке, националне и др). Ови проблеми анализирају се у контексту Монтескјеове, Локове, Милове и Токвилове теорије.

Поглавље у монографији националног значаја:

1. **Кошарац, Б.** (2020). Основне теоријске и методолошке напомене истраживања и опис узорка. У Б. Кошарац (Прир.), *Социкултурне детерминанте будућег брачног и репродуктивног понашања младих* (9–15). Пале: Филозофски факултет. (ISBN 978-99976-45-08-1; COBISS.RS-ID 8782360)

У овом раду ауторка је представила теоријске и методолошке основе научно-истраживачког пројекта Социјалне и културне детерминанте будућег брачног и репродуктивног понашања младих у Републици Српској. Полазна претпоставка је била да брачно и репродуктивно понашање зависи од сплета сљедећих услова: структурних, вриједносно-нормативних и институционалних. Такође, анализирани су и услови који су последица процеса глобализације савременог свијета, прије свега процес индивидуализације. Ауторка заступа и образлаже тезу да се основе брачног и репродуктивног понашања појединачно формирају пуно прије него се испоље и зато је откривање механизма њиховог формирања кључно за креирање пронаталитетних политика које не би биле усмерене само на одрасло становништво, већ и на дјецу и младе током њиховог одрастања и школовања. Модели понашања везани за транзицију у брак и родитељство схваћени су као релациони феномени и мултидимензионални процеси, који су обликовани у сложенем сплету односа између појединца, породице и осталих индивидуалних и институционалних актера и контекста. У раду се такође детаљно представља примјењена методологија и узорак истраживања.

2. **Кошарац, Б.** (2020). Брак, породица и родитељство у вредносном систему младих у Републици Српској. У Б. Кошарац (Прир.), *Социкултурне детерминанте будућег брачног и репродуктивног понашања младих* (17–41). Пале: Филозофски факултет. (ISBN 978-99976-45-08-1; COBISS.RS-ID 8782360)

У овом раду анализирани су вриједносне оријентације младих према браку, породици и родитељству, а које су значајне са аспекта развоја и очувања квалитетних брачних, породичних и родитељских модела и истовремено могу да олакшају транзицију младих у одраслост. Истраживање вриједносног система младих према браку, породици, партнерским односима и родитељству испитивано је скалом ставова Ликертовог типа. У раду је социолошки анализирана веза између неких социо-демографских обиљежја младих и њиховог вриједносног система и истовремено се указује на неке битне тачке могуће друштвене акције која би олакшала транзицију младих у одраслост и помогла развијању квалитетних брачних, породичних и родитељских односа. Налази у раду показују да су брак, породица и родитељство високо вредновани од стране младих људи. Такође, на њих се гледа као на преломне тачке у транзицији у одраслост. Независност од родитеља и породице поријекла се остварује уласком у брак, рађањем дјете и формирањем властите породице што

указује да припадамо јужноевропском моделу породичних транзиција. У контексту демографске депопулације овакав вриједносни систем младих требао би да послужи као предност у креирању јавних политика којима би се подржала породица и родитељство.

3. **Кошарац, Б.** и Попов-Момчиновић, З. (2020). Ставови и особине сексуалног понашања младих у Републици Српској. У Б. Кошарац (Прир.), *Социкултурне детерминанте будућег брачног и репродуктивног понашања младих* (43–65). Пале: Филозофски факултет. (ISBN 978-99976-45-08-1; COBISS.RS-ID 8782360)

Ставови и особине сексуалног понашања младих јесу комплексан феномен који зависи од бројних чинилаца (друштвених, културних, демографских, здравствених итд) али и утичу на велики број глобалних друштвених процеса, прије свега на демографски развој становништва, породичне процесе и феномене, као и на економску, образовну и друге друштвене сфере. У овом раду анализирају се неке од основних карактеристика сексуалног понашања и ставова младих на основу података добијених анкетним истраживањем и методом фокус група. Сумирајући резултате истраживања ауторке закључују да секс и сексуални односи представљају значајан чинилац идентитета и стила живота младих људи. Такође, указују да је дошло до либерализације у сексуалним односима, али да су још увијек присутне традиционалне, патријархалне норме које ове односе регулишу. Посебно се наглашава проблем везан за едукацију о репродуктивном здрављу и коришћењу контрацепције, као и неприлагођеност образовних и здравствених институција потребама младих.

Радови индексирани у *Web of Science* базама:

1. **Кошарац, Б.**, Вулич, Т., Анђелкович М. (2018). Установки студената Србије и Републике Српске о современной России. *Социологические исследования*, 7, 158–161, Институт социологии Российской академии наук (ISSN 0132-1625; DOI: 10.31857/S013216250000174-4). Индексирани на SSCI листи.
https://www.isras.ru/index.php?page_id=2624&jn=socis&jn=socis&jid=7260

У раду се анализирају ставови студената у Србији и Републици Српској према савременој Русији. Током социјализације усвајају се универзални елементи културе и друштвености и утицаји из непосредног друштвеног окружења, тако да проучавање ставова према некој појави може бити од значаја за сагледавање правца у коме се једно друштво креће. На почетку рада се даје преглед јавно заступљених ставова према Русији који се крећу од традиционалног русофилства, прагматичног русофилства и крајње негативног става према Русији који је доминантан у дискурсу прозападних медија. Други дио рада се односи на анализу добијених резултата у емпиријском истраживању спроведеног са циљем да се установи степен позитивних или негативних ставова према савременој Русији. Резултати истраживања показују преовлађујући позитиван став према Русији у српској јавности. Генерални закључак одговара овој почетној тези тј. студентска популација има генерално позитиван став према Русији, с тим што се одређене разлике појављују између Србије и Републике Српске. Наиме, студенти из Републике Српске имају на скали ставова израженији позитивни став. То се може објаснити чињеницом да у друштву Републике Српске постоје одређене специфичности које нису карактеристичне за Србију. Грађани и институције Републике Српске воде перманентну борбу за очување властитог ентитета унутар Босне и Херцеговине и очување националног идентитета кроз

спречавање централизације БиХ. У тим активностима на Русију се гледа као на главног савезника, прије свега због блискости у културном идентитету, схваћеног у ширем смислу. Историјско искуство, распад СФРЈ и Грађански рат, однос међународне заједнице према тим догађајима и балканским државама уопште, као и културна блискост српског и руског народа утицали су на изразито позитиван став према Русији, руском народу и сарадњи Републике Српске и Србије са Русијом.

2. **Košarac, B.**, Slijepčević, D., Vejnović, D. & Vuković, D. (2021). Social Sciences and Humanities Students' Experience and Attitudes on Game-Based Electronic Learning in the Republic of Srpska. *Proceedings of the 17th International Scientific Conference eLearning and Software for Education: Education & Technology in (Post)pandemic times Vol. 1.* 553–560. (ISSN 2066 - 026X; DOI: 10.12753/2066-026X-21-070). Bucharest: Adl Romania.

Индексиран на CPCI-S листи.

<https://proceedings.elseconference.eu/index.php?r=site/index&year=2021&index=papers&vol=38&paper=6f418538683e17679a4d796064393f05>

Предмет овог рада су искуство и ставови студената према примјени игре у (електронском) учењу, односно према процесу гејмификације и заснован је на емпиријском истраживању студената два јавна универзитета у Републици Српској. Гејмификацију аутори дефинишу као процес учења кроз игру, односно примјену принципа игре, њених елемената и правила у процесу учења. Принципи игре, односно гејмификацијски алати, неизоставно се више или мање примјењују у модерном образовном процесу, само је питање информисаности и спремности да се овај модел имплементира у физичком или виртуелном окружењу. Аутори у раду одговарају на питања како студенти друштвено-хуманистичких наука гледају на гејмификацију, као процес учења кроз игру (game-based learning), те какво је досадашње искуство студената Р. Српске са учењем кроз игру и од којих социо-демографских особина зависи. Резултати истраживања показују ниску информисаност студената о томе шта је гејмификација што је последица њене слабе примјене и ослањања на традиционалне начине изођења наставе. Постигнут успјех у току студија и ниво студија нису статистички повезани са знањем о гејмификацији. Значајна статистичка веза налази се између знања о гејмификацији и укупних мјесечних прихода породице, што се објашњава чињеницом да породице са вишим приходима могу да својим члановима приуште могућности за (електронско) учење кроз игру, али и у њиховом вриједносном систему високо се цијени образовање дјецe и улагање у тај процес.

3. Slijepčević, D., **Košarac, B.**, Hadzic, A., Crnogorac, B., Sijakovic, I., Dąbrowska-Prokopowska E., & Kovacevic, B. (2021). The Significance of Games, as a Practice, for Education: Students' Motivation for Gaming and Tendency to Games. *Proceedings of the 17th International Scientific Conference eLearning and Software for Education: Education & Technology in (Post)pandemic times Vol. 1.* 561–570. (ISSN 2066 - 026X; DOI: 10.12753/2066-026X-21-072). Bucharest: Adl Romania. Индексиран на CPCI-S листи.
<https://proceedings.elseconference.eu/index.php?r=site/index&year=2021&index=papers&vol=38&paper=95fa8b4e6fb6f6d40beb99da99606520>

Предмет овог рада су ставови, мотивација и склоности студената према игри као пракси и њеном значењу. У првом дијелу рада детаљно се анализирају дефиниције игре кроз призму социолошких модернистичких и постмодернистичких теорија. Мотивација за учешћем у играма разматра се кроз теорију самоопредељења и Хабермасову теорију комуникативног дјеловања. Резултати истраживања показују да већина студената има постмодернистичке ставове према игри, њеном значају и

функцијама и да учествују у игри из интринзичних мотива. Студенти имају, у духу постмодернистичког дискурса, високу свијест о развојним потенцијалима игре и позитивним ефектима њене примјене у широком спектру активности, па и у учењу. Ставови студената о значају и функцијама игре не зависе од њиховог пола, већ од природе студијског програма којег похађају. Студенти са комуникативно рационалних студијских програма показују веће интересовање и позитиван став према игри. Основни мотив за учествовање у игри је социјализаторски (комуникација и повезивање са другима).

Радови индексирани у *Scopus (Elsevier)* бази:

1. **Кошарас, В. & Куртеш, О.** (2021). Family Value System in Transformation: Case of Bosnia and Herzegovina. *Italian Sociological Review*, 11(1). 1–18, (ISSN 2239-8589, DOI: <http://dx.doi.org/10.13136/isr.v11i1.412>), <http://www.italiansociologicalreview.com/ojs/index.php?journal=ISR&page=article&op=view&path%5B%5D=412>

Користећи податке емпиријског истраживања ставова о родној подјели улога у породици спроведеног 2018. године аутори разматрају трансформацију породичног вриједносног система у Босни и Херцеговини. Постсоцијалистичка и постратна трансформација друштва Босне и Херцеговине условила је и промјену вриједносних породичних образаца и оријентација, тако да умјесто да су доминантне модернистичке вриједносне оријентације, на делу су традиционалне уз велики вриједносни раскол. Налази показују да су ставови испитаника још увијек традиционални и патријархални, а да на терен модерних вриједносних оријентација искорачују млади и жене. Међутим, прихватање модерних ставова је умјерено, а не одлучно, а по многим питањима јавља се велики проценат неодлучних. Може се закључити да постоји извјесна вриједносна располућеност или вриједносни раскол. На једној страни имамо генерације младих и жена (претежно млађих), а на другој генерације старијих и мушкараца који се чврсто држе традиционалних вриједности.

Радови индексирани у базама CEEOL, ERIH PLUS, EBSCO, DOAJ, SCIndeks, ROAD и листама Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије:

1. **Кошарац, Б.** (2017). Културне потребе и културна потрошња породица у Републици Српској. *Социолошки годишњак*, 12, 87–97. (ISSN 1840-1538; COBISS. BH-ID 15307536). Индексирани у ERIH PLUS бази.

Културне потребе и културна потрошња у породицама представљају сложен систем који зависи од пуно фактора, а односи се на систем вриједности, начин задовољавања основних животних потреба (одјећа, становање, исхрана и сл.), религиозност, политичке оријентације, традицију и сл. У овом раду компаративно се анализирају културне потребе и културна потрошња у области слободног времена породице на основу података из истраживања спроведеног 2010. и 2017. године, а кроз призму Бурдијеове теорије о културној потрошњи и укусу и теорије о омиворима и униворима. Резултати указују на неколико специфичних појава које се могу повезати са теоријским оквиром рада. Налази упућују на Бурдијеову теорију о културној потрошњи и укусу. Теорија о омиворима и униворима не може се примјенити због

специфичне друштвене ситуације у којој се налази већина породица и појединаца у Републици Српској. С обзиром да друштво Републике Српске није постмодерно и самим тим не омогућава развијање флуидних облика културне потрошње и релативну аутономију у том процесу, није могуће примјенити теорију о омнivorима и униворима. Културна потрошња код већине породица везана је за средства масовних комуникација, прије свега за телевизију и за садржаје који се тим путем нуде. Активности у слободном времену су најчешће везане за кућу и пасивне су. Породице уопште показују мало интересовања за културна дешавања. Такође, један од налаза рада је и да културне потребе и културна потрошња у многеме зависе од образовања и нивоа културног капитала. Ауторка истиче да конзумација и активности око културе и културних садржаја могу послужити као вриједни индикатори ширих друштвених процеса, али и упутити на потенцијале и недостатке друштва или заједнице.

2. Кошарац, Б. (2017). Утицај социјалног капитала на функционисање породица. *Радови Филозофског факултета*, 19, 41–53 (ISSN 2490-3566 print, 2490-3701 online, DOI 10.7251/FIZN1719041K, COBISS. BH-ID 5843480). Индексиран у ERIH PLUS бази. На листи Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске часопис се налази у другој категорији.

У овом раду користећи концепцију социјалног капитала Пјера Бурдијеа ауторка анализира како социјални капитал утиче на функционисање породица у Републици Српској у условима вишедеценијски дуге друштвене и економске кризе, и то на основу анкетног истраживања спроведеног 2010. и 2016. године. У савременој социологији теоријски концепт социјалног капитала показао се врло захвалним у проучавању функционисања породица нарочито у условима друштвене и економске кризе. Социјални капитал се одређује као скуп друштвених процеса и мрежа, вриједности, норми и схватања која олакшавају сарадњу између друштвених актера. Резултати истраживања показују да су социјални капитал и различите врсте социјалне повезаности и мрежа испитиваних породица високо оперативно функционалне у њиховом свакодневном животу. Такве везе и односи, у условима дуготрајне друштвене кризе и дезинтеграције, задовољавају веома велики број породичних активности умјесто недовољно развијене институционалне мреже и јавног сектора. Не може се ни замислити како би породице у условима друштвене кризе функционалисале без помоћи неформалног сектора, односно без социјалног капитала. Такође, социјални капитал у већем обиму имају породице које већ имају довољно економског, хуманог и културног капитала, него што је то случај са породицама које их не посједују или их посједују у мањем обиму, што се поклапа са Бурдијеовим схватањем социјалног капитала.

3. Кошарац, Б. и Ђорлука, Б. (2018). Заступљеност тема из социологије породице у Социолошком прегледу (1938-2017). *Социолошки преглед*, LII (1), 252–272. (ISSN 0085-632; COBISS.SR-ID 932111; doi: 10.5937/socpreg52-16762). Индексиран у SCIndeks, CEEOL, ERIH PLUS, DOAJ. На листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије часопис се налази у категорији M23.

У овом раду аутори дају синтетички приказ и анализу радова из области социологије породице у Социолошком прегледу (1938–2017) користећи метод анализе садржаја. Истраживања породице на подручју Балкана имају дугу традицију и већ у првим бројевима Социолошког прегледа обрађиване су теме из области социологије породице. У објављеним радовима може се уочити постојање историјског континуитета проучавања постојања и нестанка породичних задруга и

традиционалне, патријархалне породице и настајање њених модерних облика. Такође, радови прате и промјене које је породица доживела у периоду након 90-тих година прошлог вијека апострофирајући готово све аспекте породице: структуру, функције, породичне односе, породичну патологију, социјализацију дјете, родитељство и појаву нових, алтернативних форми брака и породице. Из анализираних радова аутори закључују да је Социолошки преглед одиграо значајну, ако не и пресудну улогу у развоју социолошке мисли у нас, самим тим и социологије породице. Такође, ради добијања легитимитета те нове академске дисциплине, социолози су почели инсистирати и на емпиријским истраживањима. И већ први радови из социологије породице објављени у Социолошком прегледу показују поменуте тенденције: полазак од теоријских становишта западне социологије и њихова потврда кроз емпиријска истраживања.

4. **Кошарас, В.** (2018). Položaj sociologije kao temeljne društvene nauke na savremenom univerzitetu. *Društveno-humanističke studije*, 3 (6), 225–234. (ISSN 2490-3604 print, 2490-3647 online). Индексиран у CEEOL, ERIN PLUS, EBSCO и DOAJ.

Савремени универзитет посљедње три деценије доживљава крупне промјене. Болоњски концепт високог образовања који у први план истиче тржишне принципе довео је до стагнације друштвено-хуманистичких наука, јер није у сагласности са принципима критичког мишљења које су у основи ових наука. Од универзитета се данас тражи да буде организован према тржишном моделу пословања које императивно захтјева да је знање само оно знање које доноси профит. Друштвено-хуманистичке науке никада у свом развоју нису могле да буду тржишно успјешне, јер је њихова природа и улога у друштву другачија. У складу са овим ставовима које ауторка износи даље се у раду разматрају посљедице које је такав концепт имао на друштвено-хуманистичке науке, посебно на положај социологије као академске дисциплине на два јавна универзитета у Републици Српској. Ауторка анализира заступљеност предмета социологија, као и број уписаних и свршених студената социологије на оба јавна универзитета. Општа тенденција је стално смањење заинтересованости средњошколаца за студије социологије, али избацавање опште образовних предмета, па и социологије из студијских програма посебно природних и техничких наука. Ауторка заступа став да друштвене науке, а посебно социологија треба да у систему високог образовања заузму бољу позицију, јер је она једина наука која својим теоријско-методолошким апаратом у могућности да истражи савремене друштвене проблеме и понуди адекватна рјешења.

5. Ковачевић, В. & **Кошарас, В.** (2018). Teachers on Encouraging Students' Communicative Competences in Teaching. *Facta Universitatis: Teaching, Learning and Teacher Education*, 2 (1), 1–10. (ISSN 2560 – 4600 print, 2560 – 4619 online; <https://doi.org/10.22190/FUTLTE1801001K>). На листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије часопис се налази у категорији М53.

Аутори у уводном дијелу рада анализирају проблем комуникативних компетенција ученика, као и могућности њиховог укључивања у наставни процес. Затим се даје преглед досадашњих тангентних истраживања комуникативних компетенција ученика у наставном процесу. Циљ истраживања је да се идентификују димензије улоге наставника у подстицању комуникационих компетенција ученика у настави, на узорку од 275 наставника. У истраживању је примјењена скала за процјену улоге наставника у подстицању развоја комуникативне компетенције ученика у настави. Резултати истраживања јасно показују да су димензије улоге наставника у подстицању развоја комуникативних компетенција ученика усмјерене на: 1)

подстицање сарадње и толеранције у комуникацији, 2) подстицање слободног мишљења у настави и процесу учења и 3) подстицање емпатије у комуникацији. Аутори у овом раду ипак предлажу да се укључи тим стручњака (педагог, андрагог, психолог, социолог, комуниколог) у процесу креирања и реализације јединственог програма сталног стручног усавршавања наставника у области унапређења квалитета комуникације и унапређења подстицајног развоја комуникативних компетенција ученика у наставном процесу.

6. **Кошарац, В.** (2020). Young People in the Republic of Srpska on Transition to Adulthood: Attitudes and Perceptions. *Sociological discourse*, 10 (19), 27–42. (ISSN 2637-2878 (Online), 2232-867X (Print), doi: 10.7251/SOCEN2019027K). Индексиран у CEEOL, ERIH PLUS, EBSCO и DOI SRPSKA.

Предмет овог рада је истраживање ставова и перцепција студентске популације о транзицији у одраслост. Транзиција у одраслост је схваћена као мултидимензионалан и мултирелациони феномен који зависи од структуралних и институционалних фактора, али и од вриједносног система и значења која млади придају овом феномену и подразумејива догађаје који младост одвајају од одраслости: завршетак формалног образовања, заснивање властите породице и добијање дјеце. Рад се заснива на емпиријском анкетном истраживању, а теоријско полазиште чини приступ животног тока. Транзиција у одраслост посматра се на два нивоа: први се односи на планове испитаника везане за транзицију у породичном домену (улазак у брак и родитељство), а други на перцепцију структурних и институционалних услова који омогућавају или отежавају транзицију. Добијени резултати показују да млади високо вриједнују брак, породицу и родитељство. Такође, млади су као основне услове за успјешну породичну транзицију навели оне услове који обезбеђују егзистенцијалну сигурност (стални посао и стан), а као основне структурне недостатке у друштву идентификовали су незапосленост и ниске плате.

Радови у зборницима са међународних научних скупова штампани у целини:

1. Милошевић- Шошо, Б. и **Кошарац, Б.** (2016). Неопходност за развој културе мира у БиХ. У Д. Стјепановић- Захаријевски и Г. Стојић (Прир.), *Прометејска социологија у стваралаштву Љубише Митровића* (443–451). Ниш: Филозофски факултет. (ISBN 978-86-7379-362-7; COBISS.SR-ID 227853324)

Ослањајући се на теоријске оријентације Љ. Митровића о геокултури Балкана, идентитетима и култури мира ауторке разматрају основне проблеме развоја културе мира у Босни и Херцеговини. Босна и Херцеговина се може сматрати недовршеним обликом мултикултуралног друштва, јер идеја мултикултурализма није развијена као идеал складног живота различитих етничких и културних група који живе на овдашњим просторима. Такође, прилике које тренутно владају у друштву, нису довољно сазреле да би се политика и пракса мултиетничности и мултикултуралности могла примјењивати у правом смислу ријечи. Босанскохерцеговачко друштво налази се у процесу транзиције, од ретрадиционализације ка модернизацији, па постоји потреба да се критички, социолошки преиспита историјско наслијеђе и вриједности и да се активно ради на изградњи и укоријењивању оних вриједности које промовишу мир, еманципацију и развој. На основу тога, може се закључити да је у БиХ потребно развити заједнички, интеркултурални вриједносни оквир, базиран на вриједностима културе мира, а не на идеологији рата, како што је то до сада увелико била пракса.

2. **Кошарац, Б.** (2017). Неки аспекти друштвених конфликта у постдејтонској Босни

и Херцеговини. У У. Шуваковић, В. Чоловић и О. Марковић-Савић (Прир.), *Глобализација и глокализација* (426–435). Косовска Митровица, Београд: Филозофски факултет, Српско социолошко друштво и Институт за политичке студије (ISBN 978-86-6349-018-5 (ССД); 978-86-6349-083-3 (ФФКМ); 978-86-7419-297-9 (ИПС); COBISS.SR-ID 255466764)

У овом раду анализиране су неке основне врсте и аспекти друштвених конфликта у постдејтонској Босни и Херцеговини. Дуга пракса и историја конфликта на овом подручју захтјева да се размотре различити утицаји који доводе до конфликта: социјални, национални, религијски, политички и економски. Такође, друштвени конфликти тумаче се у контексту сталне кризе која карактерише друштвене односе у БиХ. Доминантан друштвени конфликт је међунационални и он се препознаје у три вида: конфликт ради посједовања и управљања територијом БиХ, конфликти везани за очување идентитета и културе и конфликти у одређивању будућности БиХ. Упркос нормативној опередијелености елита за евроинтеграцијске процесе друштво Босне и Херцеговине у знаку је дезинтеграције и бројних конфликта. Постојећи сукоби онемогућавају успостављање социјалних, политичких, економских и културних претпоставки за функционисање БиХ као специфичне државне творевине.

3. **Кошарац, Б.** (2018). Расподела ауторитета у породици. У М. Кулић (Прир.), *Наука и стварност* (35–46). Пале: Филозофски факултет. (ISSN 2490-4074; ISBN 978-99938-47-94-6; COBISS.RS-ID 7530776; doi: 10.7251/TOMNIS1701035K)

У раду се анализирају начини расподеле ауторитета у породици, прије свега између супружника и то у контексту одлучивања у неким аспектима свакодневног живота: финансије, дјеца/родитељство и подјела рада у породици. Компаративно се разматрају и тумаче резултати емпиријских истраживања обављених 2010. и 2017. године у Републици Српској да би се утврдили како основни модалитети расподеле ауторитета, тако и од чега зависе, узимајући у обзир и специфичну друштвену ситуацију у којој породице функционишу. Упоредни подаци из истраживања о расподели ауторитета 2010-2017 година показују да су односи моћи, утицаја, одлучивања и ауторитета још увек традиционални, патријархални и да су породичне улоге сегрегирани.

4. **Кошарац, Б.** (2018). Стратегије преживљавања породице у Републици Српској. У Б. Благојевић (Прир.), *Наука и савремени универзитет* 7 (323–330). Ниш: Филозофски факултет. (ISBN 978-86-7379-487-7; COBISS.RS-ID 270013452)

Дуготрајна друштвена, политичка и економска криза у БиХ и Републици Српској оставила је бројне посљедице на начин организовања породичног живота. Осиромашење, рат и избјеглиштво приморало је породице да трагају за новим начинима и стратегијама како би се прилагодили новонасталим друштвеним околностима. У раду се анализира социоекономско стање породица у Републици Српској и различите стратегије које породице примјењују у несигурном друштвеном окружењу на основу истраживања спроведеног 2010. и 2016/17. године. Добијени резултати показују да је већи број породица у неповољном социоекономском положају, директно су погођене сиромаштвом или су под сталним ризиком сиромаштва (породице ратних војних инвалида, погинулих бораца, незапослених, вишечлане породице, једнородитељске, самачке и сл.). Такође, у раду су анализиране стратегије које породице примјењују да би побољшале свој материјални положај или бар спречили даље осиромашење.

5. **Кошарац, Б.** (2019). Положај жена у академској заједници у Републици Српској: пример Универзитета у Источном Сарајеву. У Е. Дилберовић и др. (Прир.), *Босанскохерцеговачке*

naučnice/znanstvenice i njihov istraživački rad (699–713). Sarajevo: FMON. (ISBN 978-9958-11-150-1; COBISS.BH-ID 27467782)

У раду се анализира положај жена у систему високог образовања Републике Српске са посебним акцентом на Универзитет у Источном Сарајеву. На основу званичних емпиријских показатеља (броја, нивоа и врсте достигнутог положаја и валоризације рада жена) утврђује се да ли је дошло до промјена у положају жена у академској заједници и да ли постоје и како дјелују механизми инхибиције на њихово укључивање и напредак на академској лествици. До 80-тих година XX вијека универзитети су били доминантно мушки простор. Феминизација студентске популације и постизање бољег успјеха жена на студијама отварају им врата науке и универзитета. Анализом података утврђено је да су жене подзаступљене у највишим звањима (индекс стакленог плафона на Универзитету у Источном Сарајеву је 2,4). Такође, жене су подзаступљене у управљачким структурама. Ауторка заступа тезу да постигнути ниво родне равноправности није резултат веће родне осјетљивости академске заједнице, већ процеса феминизације високог образовања и науке. Наиме, ове области губе углед и престиж какав су некад имале у друштвеној заједници, те се мушкарци повлаче према боље плаћеним и угледнијим професијама.

6. Кошарац, Б. (2019). Незапосленост младих у Републици Српској. У Г. Ђигић и Л. Милошевић-Радуловић (Прир.), *Наука и савремени универзитет 8- Савремено друштво и наука* (111–122). Ниш: Филозофски факултет. (ISBN 978-86-7379-516-4; COBISS.RS-ID 28073792).

У раду се користећи релевантне статистичке показатеље анализира и упоређује обим и структура незапослености младих у Европској унији и Републици Српској. Указује се на сличности и разлике ове појаве у ЕУ и Републици Српској и на могуће правце рјешавања овог проблема. У модерном и постмодерном друштву рад представља неопходан услов за егзистенцију, самореализацију и начин на који се појединац интегриса у друштво. Због тога што се данашње друштво темељи на вриједностима рада и запошљавања незапослени су под ризиком да постану (или већ то јесу) стигматизовани, маргинализовани и сиромашни. Незапосленост младих један је од кључних проблема савремених друштава јер млади представљају значајан хумани капитал како економије тако и друштва у цјелини. Животна путања младих људи није више једнозначна јер постмодерна, флуидна и ризична друштва не нуде гаранције у погледу запошљавања. Поред тих утицаја, незапосленост младих у Републици Српској је последица и дуготрајне друштвене, политичке и економске кризе у БиХ и Републици Српској. Такође, економско реструктурирање чија је последица веома ниска економска активност снажно се рефлектује и на тржиште рада, односно на недостатак радних мјеста. Други врло значајан разлог јесте немогућност образовног система да припреми људе за новонастале промјене у економији и друштву што само продубљује проблем незапослености. С тога запошљавање младих, образованих људи постаје кључни задатак за укупан друштвени и економски развој, поготову када се узме у обзир измењена демографска слика и старење популације.

7. Кошарац, Б. (2020). Спорт као део културне потрошње у савременом друштву. У Б. Ковачевић (Прир.), *Спорт и развој- спорт за све* (299–306). Бања Лука, Београд, Никшић: Удружење наставника и сарадника Универзитета у Бањој Луци, Европски дефендологија центар, Пословни и правни факултет Универзитета Унион Никола Тесла, Дефендологија центар Црне Горе. (ISBN 978-99976-22-56-3; COBISS.RS-ID 128185857)

У раду се разматра однос спорта и културе кроз теорију хомологије Пјера Бурдијеа која објашњава неједнакости и стратификацију у области културних потреба и културне потрошње. Даље се објашњава који то социјални услови омогућавају потрошњу одређених спортских производа и како људи стичу укус за један спорт, а не неки други, било као активност или медијски спектакл. Класна расподела спортских активности зависи од првенствено врсте спорта, затим економског и културног капитала и значења и вриједности који се приписују одређеном спорту. Најважнија особина „популарних спортова“ јесте да су они повезани са младошћу и напуштају се рано. Насупрот томе „буржоаски спортови“ имају већу добну границу, ексклузивни су и престижнији, захтјевају већа улагања економског и културног капитала, а оном појединцу који се њиме бави доносе и неку количину симболичког капитала.

8. **Košarac, B.** (2020). Porodični vrednosni sistem mladih u Republici Srpskoj. U J. Petrović i G. Jovanić (Prir.), *Porodica i savremeno društvo: izazovi i perspektive* (277–285). Banja Luka i Beograd: Centar modernih znanja i Resursni centar za specijalnu edukaciju. (ISSN 2566-3224; COBISS.RS-ID 129288193) DOI:10.7251/ZCMZ2001277K)

У овом раду се на основу емпиријског истраживања анализирају доминантни вриједносни обрасци младих везани за брак, породицу и родитељство и од којих фактора зависе. Само истраживање ауторка је смјестила у теоријски концепт патријархалног вриједносног система карактеристичног за наше друштво. Поред тог теоријског концепта у раду се детаљно анализирају интензивне породичне промјене у нашем друштву. У другом дијелу рада даје се преглед и тумачење резултата истраживања: доминантни вриједносни обрасци и њихова повезаност са полом, мјестом становања, брачним статусом родитеља, културним и економским капиталом породице поријекла.

9. Slijepčević, D. i **Košarac, B.** (2021). Uticaj igre i gejmfikacije na unapređenje kvaliteta života studenata. U J. Petrović i G. Jovanić (Prir.), *Unapređenje kvaliteta života djece i mladih* (178–188). Banja Luka i Beograd: Centar modernih znanja i Resursni centar za specijalnu edukaciju. (ISSN 2566-3224; COBISS.RS-ID 133687553) DOI:10.7251/ZCMZ0121178S).

У раду се анализира значај игре и учења кроз игру и њихов утицај на квалитет живота студената. Основне хипотезе су: игра у учењу доприноси повећању степена слободног мишљења и дјелања студената; е-учење кроз игру побољшава квалитет живота и смањује социјалну искљученост. Резултати истраживања потврђују да гејмификација доприноси развоју слободног и критичког мишљења, доприноси бржем усвајању знања, подиже мотивацију за учењем, смањује социјалну искљученост, те тако доприноси побољшању укупног квалитета живота студената.

Радови у зборницима са међународних научних скупова штампани у изводу:

1. **Košarac, B.** (2020). The theory of Max Weber on social stratification and its influence on contemporary researches. In R. Perić- Romić (Ed.), *Power, politics, and social sciences (100 years after Max Weber)* (12). Banja Luka: Faculty of political sciences. (ISSN 2712-1852; COBISS.RS-ID 129283585)

У раду се разматра теорија Макса Вебера о друштвеној стратификацији, њена природа и садржај, као и неовеберијанске теорије, прије свега она коју су развио Џон Голторп. Такође, разматрају се и неки нови трендови у емпиријском истраживању друштвене стратификације и могућности операционализације теорије Вебера и

неовеберијанаца. Сам Веберов концепт је настао у полемици са Марксовом анализом у коме он указује да је Марксов модел једнодимензионални јер подразумјева да се друштвене класе образују само на основу економског детерминизма. Насупрот томе, Вебер нуди вишедимензионални модел друштвене стратификације стављајући нагласак на димензије статуса и моћи и замјењујући Марксову структурну анализу са анализом социјалне акције. Џон Голдторп развио је Веберову теорију, операционализовао и користио у емпиријским истраживањима наглашавајући важност класне анализе у проучавању односа између класне структуре и социјалне мобилности, друштвених неједнакости и друштвеног дјелања. Такође, у раду се анализирају савремене тенденције и неки нови, ревидирани приступи у истраживању друштвене стратификације који надограђују Веберов приступ узимајући у обзир нове критеријуме: род, социјални капитал, културну потрошњу и идентитет.

Прикази:

1. **Кошарац, Б.** (2016). О српском културном идентитету. (Зоран Аврамовић, Књижевна раскршћа: идентитет, Андрић и Црњански, Лагуна, Београд, 2016). *Радови Филозофског факултета*, 18, 357–359. (ISSN 2490-3566; COBISS.BH-ID 7948294; DOI 10.7251/FIZN1701357K).
2. **Кошарац, Б.** (2019). Нација и дезинтеграција Југославије и БиХ. (Драгомир Вуковић, Социолошки погледи на нацију и њену улогу у (дез)интеграционим процесима друштвених и државних заједница: случај Југославије и БиХ, Социолошко друштво Републике Српске, Пале, 2019). *Социолошки годишњак*, 14, 69–72. (ISSN 1840-1538; COBISS.BH-ID 15307536).
3. **Кошарац, Б.** (2019). Компарација две друштвене делатности. (Зоран Аврамовић, Добрица Ћосић између политике и књижевности, Завод за уџбенике, Београд, 2019). *Социолошки преглед*, LIII (4), 1742–1749. (ISSN 0085-632; COBISS.SR-ID 932111; DOI 10.5937/socpreg53-24398)

4. ОБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Образовна дјелатност прије посљедњег избора

Кандидаткиња Бисерка Кошарац је на Филозофском факултету Пале бирана у звања асистент (2002. године) и виши асистент (2007. године) У том периоду изводила је вјежбе из готово свих наставних предмета које припадају ужој научној области Посебне социологије. Након избора у звање доцента (2011. године) кандидаткиња је изводила наставу из наставних предмета на основним и мастер студијама социологије (Социологија породице, Социологија морала, Социологија породичног живота, Социологија становништва, Социологија права, Социологија свакодневног живота, Социјална политика, Историјска социологија, Квантитативне и квалитативне методе истраживања, Методологија научно истраживачког рада) и на основним и мастер студијама новинарства на Филозофском факултету Пале (Социологија права, Социјална политика, Методологија социјалних истраживања, Методологија научног рада и Глобализација и медији). Такође, на Економском факултету Пале на основним студијама изводила је наставу из предмета Социологија културе и религије. Учествовала као предавач на Лјетњој школи родне равноправности 2013. и 2014. године са темом Породица, родитељство и друштвени положај жена у организацији Правног факултета Пале и Цендер центра Владе Републике Српске. Предавање је ауторизовано и штампано у Зборнику радова.

Менторство за израду мастер рада:

1. Социо-културни фактори дезинтеграције породице у друштву Републике Српске- Драгана Тодоровић, Филозофски факултет Пале, (доц. др Бисерка Кошарац, ментор; доц. др Биљана Милошевић-Шошо, предсједник; проф. др Драгомир Вуковић, члан) 7.05.2015. (одлука број 952/15)

Чланства у комисији за одбрану мастер радова:

1. Нација и национални односи у савременом друштву- Ђорђије Боровчанин, Филозофски факултет Пале, (проф. др Рајко Куљић, ментор; проф. др Драгомир Вуковић, предсједник; доц. др Бисерка Кошарац, члан) 18.02.2015. (одлука број 3265/14)
2. Обилежја медијске културе- Пеђа Лазаревић, Филозофски факултет Пале (проф. др Зоран Аврамовић, ментор; доц. др Биљана Милошевић-Шошо, предсједник; доц. др Бисерка Кошарац, члан) 22.02.2016. (одлука број 3826/15)

Чланства у комисији за оцену и одбрану магистарског рада:

1. Огњен Тадић, Факултет политичких наука Бања Лука, Друштвени конфликти у Босни и Херцеговини на крају XX и почетком XXI вијека, проф. др Брацо Ковачевић, ментор; проф. др Ненад Кеџмановић, предсједник; доц. др Бисерка Кошарац, члан (8.11.2012. одлука број 08/3.1626/12)
2. Зоран Бјелајац, Факултет политичких наука Бања Лука, Друштвене промјене и трансформација села у општини Мркоњић Град, проф. др Лазо Ристић, ментор; проф. др Брацо Ковачевић, предсједник; доц. др Бисерка Кошарац, члан (5.06.2013. одлука број 08/3.838/13)
3. Виолета Ромић, Факултет политичких наука Бања Лука, Социјална пројекција и вриједносне оријентације средњошколаца, проф. др Боро Трамошљанин, ментор; проф. др Лазо Ристић, предсједник; доц. др Бисерка Кошарац, члан; (25.04.2014. одлука број 08/3.301-12/14)
4. Ивана Ђурђекановић, Факултет политичких наука Бања Лука, Теоријски допринос Фредерика Барта и Ричарда Џенкинса појмовном дискурсу о етницитету и етничким групама, проф. др Иван Шијаковић, ментор; проф. др Лазо Ристић, предсједник; доц. др Бисерка Кошарац, члан; (15.01.2015. одлука број 08/1.917-6-1/14)
5. Маја Исковић, Факултет политичких наука Бања Лука, Улога националног идентитета у конституисању и разумијевању појма нације код Ентони Д. Смита, проф. др Иван Шијаковић, ментор; проф. др Лазо Ристић, предсједник; доц. др Бисерка Кошарац, члан (одлука број 08/1.1395/15 од 30.09.2015)

Чланства у комисијама за припремање извештаја за избор у звање вишег асистента:

1. Комисија за припрему Извештаја за избор у звање вишег асистента за ужу научну област Посебне социологије Бојана Ђорлуке, мр, у саставу: проф. др Рајко Куљић, предсједник; проф. др Срђан Шљукић, члан и доц. др Бисерка Кошарац, члан (Филозофски факултет Пале, 18.09.2013. одлука број 2951/13)
2. Комисија за припрему Извештаја за избор у звање вишег асистента за ужу научну област Методологија социјалних истраживања мр Далибора Савића, у саставу: проф. др Лазо Ристић, предсједник; проф. др Брацо Ковачевић члан и доц. др Бисерка Кошарац, члан (Факултет политичких наука Бања Лука, 19.02.2014. одлука број 08/3.301-5/14)

Образовна дјелатност послје је посљедњег избора

Након избора у звање ванредног професора (2016. године) кандидаткиња је изводила наставу на основним и мастер студијама Социологије (Савремене теорије и савремено друштво, Социологија породице, Социологија становништва, Социологија права, Социологија морала, Квантитативне и квалитативне методе истраживања, Социологија породичног живота, Социологија свакодневног живота, Теоријска социологија), основним студијама Социологије са социјалним радом (Савремене теорије и савремено друштво, Социологија породице I, Социологија породице II, Социологија становништва, Социологија права, Социологија родности, Међународна социјална политика, Квантитативни и квалитативни методи у социолошким истраживањима/социјалном раду, Социологија породичног живота, Изазови савремене породице), мастер студијама Новинарства (Методологија научног рада) и основним студијама Политикологије и међународних односа (Социологија становништва). На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву у школској 2019/2020 и 2020/21. години изводила је наставу из предмета Социологија. На Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци у школској 2016/17 години изводила је наставу из предмета Социологија морала на основним студијама Социологије. Учествовала као предавач на Школи родне равноправности (септембар 2016. године) у организацији Правног факултета Пале и Џендер центра Владе Републике Српске.

Менторство за израду мастер рада:

1. Социо-културни аспекти транзиције у родитељство- Светлана Марковић, (**проф. др Бисерка Кошарац, ментор**; проф. др Драгомир Вуковић, председник, доц. др Бојан Ђорлука, члан;) 08.11.2018. (Филозофски факултет Пале, одлука број 3074/18)

Чланства у комисији за оцјену и одбрану докторских дисертација:

1. Биљана Ковачевић, Факултет политичких наука Бања Лука, Улога социјалног капитала у изградњи савремених друштвених мрежа, проф. др Иван Шијаковић, ментор; **проф. др Бисерка Кошарац, председник** и проф. др Берто Шалај, члан (18.09.2019. одлука број 08/3.972-5/19)

Чланства у комисији за одбрану мастер радова:

1. Социолошки аспекти малољетничке делинквенције у РС/БиХ- Владимир Васић, Филозофски факултет Пале, (проф. др Биљана Милошевић-Шошо, ментор; **проф. др Бисерка Кошарац, председник**; проф. др Зоран Аврамовић, члан) 12.09.2016. (Филозофски факултет Пале, одлука број 2053/16)

2. Сиромаштво и незапосленост: социолошки приступ посљедицама друштвене неједнакости- Маја Куљић, Филозофски факултет Пале, (проф. др Божо Милошевић, ментор; **проф. др Бисерка Кошарац, председник**; проф. др Биљана Милошевић-Шошо, члан) 14.10.2016. (Филозофски факултет Пале, одлука број 2552/16)

3. Социолошки аспекти етничке дистанце у мултиетничком друштву- примјер БиХ- Милица Икановић, Филозофски факултет Пале, (проф. др Биљана Милошевић-Шошо, ментор; **проф. др Бисерка Кошарац, председник**; проф. др Зоран Аврамовић, члан) 11.09.2017. (Филозофски факултет Пале, одлука број 1929/17)

4. Компаративна анализа садржаја текстова о миграцијама у дневној штампи Босне и Херцеговине- Милош Јокић, Филозофски факултет Пале, (проф. др Биљана Милошевић-Шошо, ментор; проф. др Ранка Ромић Перић, председник; **проф. др**

Бисерка Кошарац, члан) 12.09.2016. (Филозофски факултет Пале, одлука број 1930/17)

5. Роми и медији- анализа штампаних медија у БиХ (Дневни аваз, Јутарњи лист и Независне новине)- Драгана Мандић, (проф. др Биљана Милошевић-Шошо, ментор; **проф. др Бисерка Кошарац, председник**; проф. др Ранка Ромић Перић, члан) 12.09.2016. (Филозофски факултет Пале, одлука број 3677/17)

6. Медији и грађански активизам у Босни и Херцеговини- Ана Марковић (проф. др Златиборка Попов-Момчиновић, ментор; **проф. др Бисерка Кошарац, председник**; доц. др Вук Вучетић, члан) 6.09.2019. (Филозофски факултет Пале, одлука број 2173/19)

Менторства за израду завршног рада на првом циклусу студија:

1. Промјене породице у савременом друштву Републике Српске- Владимир Станић (26.09.2016)

2. Развод брака као индикатор дезинтеграције породице- Светлана Марковић (11.09.2017)

3. Социоекономске стратегије породица у Републици Српској- Анђела Кременовић (20.11.2017)

4. Савремени медији и дјетињство- Маја Пљеванчић (18.04.2018)

5. Примјена анализе садржаја у социолошким истраживањима- Тамара Крчо (27.09.2018)

6. Дезинтеграција породице: узроци и посљедице- Тимо Павловић (07.02.2019)

7. Друштвено-културне детерминанте природног кретања становништва у Републици Српској- Вања Кнежевић (28.09.2020)

8. Расподјела брачне моћи у савременој породици- Николина Чворо (22.10.2020)

9. Социологија дјетињства: основне теоријске парадигме- Милица Глуховић (16.03.2021)

10. Социјални капитал породице- мреже подршке и помоћи- Драгана Клепић (20.05.2021)

11. О браку и његовим алтернативима у савременим друштвима: LAT форме и кохабитације- Борка Петровић (26.11.2021)

Чланства у комисијама за припремање извјештаја за избор у звање:

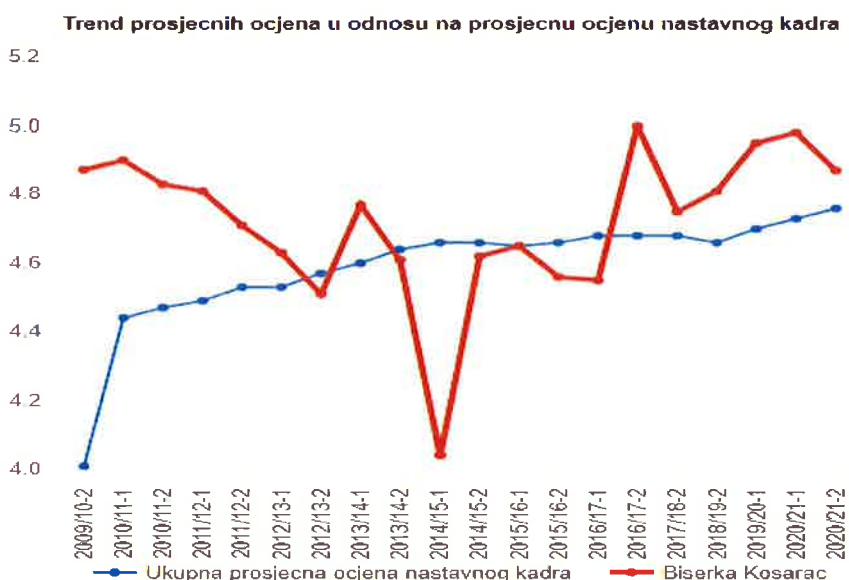
1. Комисија за припремање извјештаја и приједлога за избор у звање асистента (Душанка Слијепчевић) за УНО Теоријска социологија, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци у саставу: проф. др Иван Шијаковић, председник; **проф др Бисерка Кошарац, члан**; доц. др Немања Ђукић, члан. (Одлука број 08/3.1291-8-3/16 од 19.10.2016. године)

2. Комисија за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја за избор у звање асистента (Милица Икановић) за УНО Посебне социологије, Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву, у саставу: доц. др Душко Трнинић, председник; проф. др Биљана Милошевић-Шошо, члан; **проф др Бисерка Кошарац, члан**. (Одлука број 1410/18 од 16.05.2018. године)

3. Комисија за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја за избор у звање вишег асистента (Маја Куљић) за УНО Теоријска социологија, Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву, у саставу: проф. др Владимир Вулетич, председник; проф. др Драгомир Вуковић, члан; **проф др Бисерка Кошарац, члан**. (Одлука број 2972/19 од 15.10.2019. године)

4. Комисија за припремање извјештаја и приједлога за избор у звање вишег асистента (Душанка Слијепчевић) за УНО Теоријска социологија, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци у саставу: проф. др Немања Ђукић, предсједник; проф. др Бисерка Кошарац, члан; доц. др Александар Јанковић, члан. (Одлука број 08/3.1170-5/20 од 17.11.2020. године)

Тренд просјечних оцјена на студентској анкети:

5. СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Стручна дјелатност кандидата прије посљедњег избора

Кандидаткиња је у звању асистента, вишег асистента и доцента остварила сљедеће резултате у оквиру своје стручне дјелатности.

Учешће у пројектима:

1. *Образовање и запошљавање у Републици Српској*- Социолошко друштво Републике Српске; пројекат финансирало Министарство за науку и технолошки развој Републике Српске; 2008. година (члан пројектног тима- истраживач)
2. *Породица као фактор развоја Републике Српске*- Филозофски факултет Пале, Катедра за социологију; пројекат финансирало Министарство за науку и технолошки развој Републике Српске; 2010. година (члан пројектног тима-истраживач)
3. *Трансформација социјалног идентитета Србије у условима кризе и њен утицај на европске интеграције*- Универзитет у Новом Саду; пројекат финансирало Министарство науке и технолошког развоја Републике Србије 2011-2014 (члан пројектног тима- истраживач)
4. *Акредитација Универзитета у Источном Сарајеву*, 2012. година (члан тима за писање самоевалуационог извјештаја за студијски програм социологије на Филозофском факултету Пале) (члан пројектног тима-истраживач)

Учешће са излагањем на међународним научним скуповима:

1. *Наука и савремени друштвени процеси*, Филозофски факултет Универзитета у

- Бањој Луци, новембар 2007.
2. *Наука, култура и идеологија*, Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци, новембар 2008.
 3. *Наука и настава на универзитету*, Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, мај 2009.
 4. *Друштвена криза и превазилажење сиромаштва у Републици Српској и Босни и Херцеговини*, Дефендологија- центар за безбједоносна, социолошка и криминолошка истраживања, Бања Лука, јун 2009.
 5. *Социјални идентитет у условима кризе: проблеми и решења*, Универзитет у Новом Саду, новембар 2011.
 6. *Наука и савремени универзитет*, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, новембар, 2011.
 7. *Социјални идентитет у условима кризе: запосленост/незапосленост*, Универзитет у Новом Саду, јун 2012.
 8. *Population: Development/Crisis*, University of Novi Sad, јун 2012
 9. *Глобализација и десуверенизација*, Косовска Митровица Филозофски факултет Универзитет у Приштини, Београд- Српско социолошко друштво и Институт за упоредно право, септембар 2013.
 10. *Омладина и понашање*, Дефендологија, Бања Лука, децембар 2013
 11. *Deindustrialization: Phenomena, Consequences*, University of Novi Sad, јун 2013
 12. *Глобализација и сувереност*, Дефендологија- центар за безбједоносна, социолошка и криминолошка истраживања и Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, Бања Лука, мај 2014
 13. *Socio-economic Forms of Inequality*, University of Novi Sad, јун 2014
 14. *Institutional Assumptions about Socio-economic Dynamics in East and Central Europe*, University of Novi Sad, јун 2015

Чланство у научним одборима међународних научних скупова:

1. *Наука и глобализација*, Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, мај 2013. године
2. *Глобализација и десуверенизација*, Филозофски факултет Косовска Митровица, Српско социолошко друштво Београд и Институт за упоредно право Београд, септембар 2013. године.

Чланство у организационим одборима међународних научних скупова:

1. *Социјални идентитет у условима кризе: запосленост/незапосленост*, Универзитет у Новом Саду, јун 2012. године.
2. *Наука и глобализација*, Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, мај 2013. године.
3. *Наука и стварност*, Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, мај 2016. године.

Чланство у редакцијама научних часописа и научне периодике:

1. Секретар редакције часописа Социолошки годишњак- Социолошко друштво Републике Српске, Пале (2002-2011).

2. Члан редакције часописа Социолошки годишњак, Социолошко друштво Републике Српске, Пале (2002-2016)

2. Члан редакције издања (часописа Радови Филозофског факултета, монографских издања и зборника са научних скупова) Филозофског факултета Пале, Универзитет у Источном Сарајеву (2015-2019)

Рецензије:

1. Рецензент радова у часопису *Социолошки годишњак* (Социолошко друштво Републике Српске- Пале).

2. Рецензент радова у часопису *Годишњак за социологију* (Филозофски факултет у Нишу).

3. Рецензент радова за часопис *Радови Филозофског факултета Пале* и Зборник радова са научног скупа *Наука и евроинтеграције*,

4. Рецензент научне монографије *Актуелност Веберове методолошке концепције*, аутора мр Далибора Савића, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци.

Стручна дјелатност кандидата последије посљедњег избора

Кандидаткиња је након избора у звање ванредног професора остварила сљедеће резултате у оквиру своје стручне дјелатности.

Координатор на пројекту:

1. *Социјалне и културне детерминанте будућег брачног и репродуктивног понашања младих у Републици Српској*- Филозофски факултет Пале; пројекат финансирало Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске (Рјешење број 19/6-020/961-123/18) (2018-2020. год)

Члан пројектног тима и истраживач на пројектима:

1. *Утицај културног идентитета младих као детерминанте културних конфликта на друштвену перспективу Републике Српске*- Филозофски факултет Пале; пројекат финансирало Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске (Рјешење број 19/6-020/961-121/18) (2018-2020. год)

2. *We can think in though*- Удружење мрежа за изградњу мира Сарајево, USAID & ИОМ ВиН (Уговор бр. 11-04/2020) (2020. год).

Приређивач монографске публикације:

1. Социкултурне детерминанте будућег брачног и репродуктивног понашања младих. Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву. (ISBN 978-99976-45-08-1; COBISS.RS-ID 8782360)

Учешће са излагањем на међународним научним скуповима:

1. *Наука и стварност*. Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, мај 2016. год.

2. *Наука и стварност*. Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном

Сарајеву, мај 2017. год.

3. *Глобализација и глокализација*, Косовска Митровица, Београд: Филозофски факултет, Српско социолошко друштво и Институт за политичке студије, јун 2017. год.
4. *Наука и савремени универзитет 7*. Ниш: Филозофски факултет, новембар 2017. год.
5. *Словенски свијет: геоекономија безбједности, одрживи развој евроазијског простора, евроазијски изгледи, дијалог између Русије, Републике Српске, БиХ*. Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, март 2018. год.
6. *Друштвене и хуманистичке науке на раскрићу*. Тузла: Филозофски факултет Универзитета у Тузли, април 2018. год.
7. *Босанскохерцеговачке научнице/знанственице и њихов истраживачки рад*. Мостар: ФМОН и Факултет хуманистичких наука Универзитета Џемал Биједић, април 2018. год.
8. *Наука и стварност*. Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, мај 2018. год.
9. *Наука и савремени универзитет 8*. Ниш: Филозофски факултет, новембар 2018. год.
10. *Наука и стварност*. Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, мај 2019. год.
11. *Power, politics and social sciences (100 years after Max Weber)*. Бања Лука: Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, септембар 2020. год.
12. *Породица и савремено друштво: изазови и перспективе*. Бања Лука и Београд: Центар модерних знања и Ресурсни центар за специјалну едукацију, септембар 2020. год.
13. *17th International Scientific Conference eLearning and Software for Education: Education & Technology in (Post)pandemic times*. Bucharest: The University of Bucharest, Romania ADL Partnership Center, април 2021. год.
14. *Унапређење квалитета живота дјеце и младих*. Бања Лука и Београд: Центар модерних знања и Ресурсни центар за специјалну едукацију, септембар 2021. год.

Чланство у научним одборима међународних научних скупова:

1. *Наука и савремени универзитет 7*. Ниш: Филозофски факултет, новембар 2017. год.

Чланство у организационим одборима научних скупова:

1. *Наука и стварност*. Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, мај 2017. год.
2. *Наука и стварност*. Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, мај 2018. год.
3. *Наука и стварност*. Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, мај 2019. год.
4. *Наука и стварност*. Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, мај 2021. год.

Чланство у редакцијама научних часописа и научне периодике:

1. Члан Уређивачког одбора часописа *Социолошки дискурс*, Научно удружење Социолошки дискурс, Бања Лука.
2. Члан Уређивачког одбора часописа *Facta Universitatis: Teaching, Learning and Teacher Education*, University of Niš.
3. Замјеник главног и одговорног уредника часописа *Социолошки годишњак*, Социолошко друштво Републике Српске, Пале.
4. Члан редакције Филозофског факултета Пале, Универзитет у Источном Сарајеву (часопис *Радови Филозофског факултета*, монографска издања и зборници са научних скупова)

Рецензирање радова у часописима и зборницима радова:

1. Рецензент радова у часопису *Годишњак за социологију* (Филозофски факултет Универзитета у Нишу).
2. Рецензент радова у часопису *Facta Universitatis: Teaching, Learning and Teacher Education* (Универзитет у Нишу).
3. Рецензент радова у часопису *Зборник радова* (Економски факултет Брчко).
4. Рецензент радова за часопис *Политема* (Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци и Институт за политичке студије Београд).
5. Рецензент радова у часопису *Друштвене и хуманистичке студије* (Филозофски факултет Универзитета у Тузли).
6. Рецензент радова у часопису *Социолошки годишњак* (Социолошко друштво Републике Српске, Пале).
7. Рецензент радова за часопис *Радови Филозофског факултета* и *Зборник радова са научног скупа Наука и стварност* (Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву).
8. Рецензент радова за часопис *Дијалог* (Академија наука и умјетности БиХ, Сарајево)
9. Рецензент студентских есеја за *Зборник студентских есеја* (Школа родне равноправности, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву).

Рецензирање научних монографија:

1. Рецензент монографије *Жене и процеси помирења у Босни и Херцеговини: Изазов родним улогама, уста(нов)љеним наративима и перформативним праксама с освртом на религију* (Центар за емпијска истраживања религије у Босни и Херцеговини, Сарајево) ауторке др Златиборке Попов-Момчиновић.
2. Рецензент монографије *Социолошки погледи на нацију и њену улогу у (дез)интеграционим процесима друштвених и државних заједница: случај Југославије и БиХ* (Социолошко друштво Републике Српске, Пале) аутора др Драгомира Вуковића.
3. Рецензент монографије *Феноменологија брисаног простора. Шест поглавља о идентитету* (Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци) аутора др Немање Ђукића.
4. Рецензент монографије *Стање равноправности сполова- ефекти имплементације гендер акционог плана БиХ на локалном нивоу у шест одабраних локалних заједница* (Удружење Хоризонти Тузла и Форум жена Братунац) ауторки др Златиборке Попов-Момчиновић и др Амиле Ждраловић.

Остале стручне дјелатности:

1. Члан комисије за полагање стручног испита наставника, стручних сарадника и васпитача 2018-2020. година (Рјешење бр. 07.32/153-155-9/18)
2. Добитница Захвалнице за допринос развоју Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци (27.03.2019)

6. РЕЗУЛТАТ ИНТЕРВЈУА СА КАНДИДАТИМА

Интервју са др Бисерком Кошарац одржан је 18.02.2022. године на Филозофском факултету у присуству предсједника комисије проф. др Драгомира Вуковића, док су друга два члана проф. др Наталија Јовановић и проф. др Пејо Ђурађиновић интервју присуствовали преко zoom платформе. Комисија је констатовала да је пријава др Бисерке Кошарац потпуна и благовремена. Основе интервјуа чиниле су следеће теме: савремени трендови и истраживања из уже научне области Посебне социологије, савремена социолошка литература, кандидатова визија о развоју социологије као науке и академске дисциплине и могућности практичне примјене социолошких сазнања. Након обављеног интервјуа комисија се сагласила да је др Бисерка Кошарац показала завидно знање савремене социолошке науке, њеног развоја, савремених истраживања и могућности њихове практичне примјене. Комисија констатује да кандидат својим компетенцијама, научним и стручним увидима у ужу научну област за коју се бира испуњава опште и посебне услове конкурса.

7. ИНФОРМАЦИЈА О ОДРЖАНОМ ПРЕДАВАЊУ ИЗ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА КОЈИ ПРИПАДА УЖОЈ НАУЧНОЈ/УМЈЕТНИЧКОЈ ОБЛАСТИ ЗА КОЈУ ЈЕ КАНДИДАТ КОНКУРИСАО, У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 93. ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

Кандидаткиња Бисерка Кошарац је у звању асистента, вишег асистента, доцента и ванредног професора (2002-2022) изводила наставу из уже научне области за коју се бира, те се на њу не односи члан 93 Закона о високом образовању (Службени гласник РС број 73/10).

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Експлицитно навести у табели у наставку да ли сваки кандидат испуњава услове за избор у звање или их не испуњава.

Први кандидат

Минимални услови за избор у звање	испуњава/не испуњава	Навести резултате рада (уколико испуњава)
Има проведен најмање један изборни период у звању ванредног професора	Испуњава	Кандидаткиња је у звању ванредног професора за УНО Посебне социологије од 2016. године (Сенат Универзитета у Источном Сарајеву, одлука бр. 01-С-340-XV/16, 15.06.2016)
Има најмање 8 (осам) научних радова из области за коју се бира објављених у научним часописима и зборницима са рецензијом након стицања звања ванредног професора	Испуњава	Кандидаткиња је након избора у звање ванредног професора, из области за коју се бира, објавила 24 (двадесет четири) научна рада: - 1 (једно) поглавље у монографији међународног значаја; - 3 (три) поглавља у монографији

		<p>националног значаја;</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 (три) рада индексирана у Web of Science; - 1 (један) рад индексиран у Scopus-у; - 6 (шест) радова индексираних у базама: CEEOL, ERIH PLUS, EBSCO, DOAJ, SCIndeks, ROAD и листама Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије; - 10 (десет) радова објављених у зборницима са међународних научних скупова
Има најмање 2 (двје) објављене књиге (научну књигу, монографију или универзитетски уџбеник) након стицања звања ванредног професора	Испуњава	Кандидаткиња је објавила двје научне монографије: <i>Изазови савремене породице</i> (Филозофски факултет Пале, 2019) и <i>Огледи из социологије породице</i> (Научно удружење Социолошки дискурс, Бања Лука, 2021)
Успјешно је реализовао менторство кандидата за степен другог или трећег циклуса студија	Испуњава	Кандидаткиња је била ментор за израду мастер рада под називом <i>Социо-културни аспекти транзиције у родитељство</i> студенткиње Светлане Марковић, одбрањен дана 8.11.2018. (Филозофски факултет Пале, одлука број 3074/18)
Има успјешно остварену међународну сарадњу са другим универзитетима и релевантним институцијама у области високог образовања	Испуњава	Кандидаткиња има успјешно реализовану међународну сарадњу: учешће на међународним научним скуповима, учешће у програмским и научним одборима међународних научних скупова, чланства у редакцијама научних часописа у иностранству, рецензент радова у иностраним часописима и учешће у међународном научном пројекту. Све потврде и уговори достављени у конкурсном материјалу.
Додатно остварени резултати рада (осим минимално прописаних)		
Навести преостале публиковане радове, пројекте, менторства, ...		
Полазећи од одредби Закона о високом образовању, Статута Универзитета у Источном Сарајеву и Правилника о поступку и условима избора академског особља на Универзитету у Источном Сарајеву, којима су прописани услови за избор		

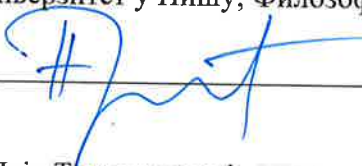
наставника, а имајући у виду, приложени конкурсни материјал, изјаве кандидата током интервјуа, број и квалитет објављених научних радова и монографија, наставно искуство, као и укупну научно-истраживачку, образовну и стручну дјелатност кандидата, Комисија са посебним задовољством предлаже Наставно-научном вијећу Филозофског факултета Пале и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву да др Бисерку Кошарац, ванредног професора, **изабере у академско звање редовни професор за ужу научну област Посебне социологије.**

Ч Л А Н О В И К О М И С И Ј Е:

1. Др Драгомир Вуковић, редовни професор, УНО Посебне социологије, Универзитет у Источном Сарајеву, Факултет пословне економије Бијељина, председник

2. Др Наталија Јовановић, редовни професор, УНО Социологија, Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, члан

3. др Пејо Ђурашиновић, УНО Посебне социологије, Универзитет у Бањој Луци, Факултет политичких наука, члан

IV ИЗДВОЈЕНО ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Уколико неко од чланова комисије није сагласан са приједлогом о избору дужан је своје издвојено мишљење доставити у писаном облику који чини сасатвни дио овог извјештаја комисије.

Ч Л А Н К О М И С И Ј Е:

1. _____

Мјесто: Бијељина, Ниш, Бања Лука
Датум: 21.02.2022.